

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Qualiter iuramentum de materia per legem prohibita obligatorium esse
possit. Punct. 8.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

iii. mulier professionem fecit ignorans maritum vivere, illo tamen mortuo non cogitur ad monasterium redire. Quia emilla fuit tempore inhabili, & non consuevit tempore habili, vt ex communi sententia docet Abbas ibi num. 4. Suarez d. lib. 2. cap. 19. num. 16. Sanch. lib. 11. de sponsalib. disp. 50. num. 6. Quamuis Nauaricus cap. 12. num. vic. & Couarr. 4. Decret. 1. cap. 4. §. 1. num. 10. contrarium videantur sentire, sed absque fundamento.

PUNCTVM VIII.

Qualiter Iuramentum de materia per legem prohibita obligatorium esse possit.

SVM MARI VM.

- 1 Proponitur dubitandi ratio.
- 2 Iuramentum de materia prohibita per legem naturalem, diuinam, aut canonicam obligatorium non est.
- 3 Item nec Iuramentum de materia lege ciuili prohibita ob bonum publicum.
- 4 Neque item obligat Iuramentum de materia lege ciuili prohibita bonum singulorum ciuium spectante si lex obliget ad culpam.
- 5 Vnde hoc cognoscendum sit? Proponitur sententia Bartoli, & examinatur.
- 6 Quid sentiat Sanchez.
- 7 Quid tenendum sit.
- 8 Iurans renuntiare beneficium, ad cuius titulum fuit ordinatus, non obligatur, nisi habeat aliam unde viuat.
- 9 Quid dicendum de iuramento soluendi pecuniam in sponsalibus appositum.
- 10 Quibus sponsalibus prohibita est pars appositio.
- 11 Resoluitur questio.
- 12 Iuramentum, de non renouando testamento, obligatorium est.
- 13 Non obligat Iuramentum, soluendi ea, quae ludo ad creditum sunt lucrata.
- 14 Quid de iuramento factio à prodigo, cui interdicta est bonorum administratio.
- 15 Nullum est Iuramentum alienandi bona si alienatio nulla sit.

1. Videtur impossibile, iuramentum de materia per legem prohibita obligare posse. Quia obligare ad legis transgressionem, quod est turpe & inhonestum. In contrarium autem est Textus in cap. cum contingat, de iurando, & cap. licet mulieres eodem tit. in 6. & cap. 2. de pactis lib. 6. in quibus alienationes fundi dotalis alias prohibita valent iuramento appposito. Et in Authen. Sacramentum puerorum, Cod. si aduersus venditionem. Deditur seruanda esse iuramenta minorum super contractus suorum rerum, tamen si aliquin sint prohibiti contrahere.

2. In hac re certum est, iuramentum de materia prohibita per legem naturalem, diuinam, & canonicam obligatorium esse non posse. Quia esset de re mala, vel saltem impeditiua maioris boni; quod dixerim. Quia sunt aliquae leges canonicae, quae propriè vim legis non habent; sed cuiusdam directionis, & rectae gubernationis. Haec sunt plurimae religionum constitutiones, quae licet ad culpam non obligent, conducunt maximè perfectioni consequenda; & quae de causa qui illas transgredi iuraret, iuraret à recta perfectionis via abstinere. Non igitur tale iuramentum esse potest obligatorium. Et ita vt indubitanter supponit Suar. tom. 2. de Relig. lib. 2. de iuram. cap. 20. num. 2.

3. Deinde certum est, Iuramentum contrarium legi ciuili disponenti de materia pertinente ad bonum publicum, nullo modo obligatorium esse posse. Quia harum legum transgressio est culpa mortalis. Sed iuramentum esse non potest iniquitas vinculum. Ergo non potest ad harum legum transgressionem obligare. Praeterea iuramentum non potest obligare in praedictum tertij. Capite cum contingat, in fine de iurando, capite quamuis pactum de pactis, in 6. At iuramentum, contrarium materiae in commune bonum ordinatae, vergit in praedictum tertij, scilicet communitatis; non igitur potest obligare. Haec enim ratione iuramentum, quo Clericus iuraret, se renunciatum privilegio fori vel contrauentum renunciationi factae est illicitum; quia est contrarium materiae in commune bonum ordinatae; nempe privilegio statui clericali concessio non iudicandi à Layca potestare. Sic tanquam certum tradunt alijs relatis Rebellus de iusticia 2. part. lib. 5. quest. 7. sect. 3. num. 15. & num. vltim. Thulcius tom. 4. verbo iuramentum conclusio 500. num. 18. Suar. tom. 2. de

Relig. lib. 2. cap. 26. num. 4. & seqq. Sanch. lib. 3. sub cap. 9. num. 34.

Hinc fit si iuramentum praestes, de extrahendis è ciuitate mercibus, armis, alijsque rebus prohibitis, de excedendo taxam rerum venalium, & similia, nullam habere obligationem. Quia rem iniquam iurasti bono communi prauidicantem. Vnde tam in Iuramento, quam illius executione peccatum committeres. Sic relati Doctores.

4. Praeterea certum est, iuramentum contra legem ciuilem disponentem immediatè de bonis, & actionibus suorum ciuiliu obligatorium esse non posse, si illa lex ciuilis obliget ad culpam, vt verè obligare potest. Ratio est clara; quia tunc iuramentum obligaret ad peccatum, quod nullatenus fieri potest. Basilus Legionensis lib. 2. de sponsalib. cap. 8. num. 30. Suar. lib. 2. cap. 20. 21. per tot.

5. Solum est difficultas vnde cognoscitur legem ciuilem disponentem de bonis, & actionibus suorum ciuium obligare, vel non obligare ad culpam?

Plures Doctores secuti Bartolum in lege si quis pro eo 57. in princ. num. 9. ff. de fideiussoribus, & Authen. Sacramenta puerorum, Cod. si aduersus venditionem, num. 15. Consentunt legem respicientem bonum priuatum, si dirigatur in personas, obligare ad culpam; ac proinde iuramentum illi contrarium non valere, secus si dirigatur in actum, prohibendo, ne fiat actus, vel factum irritando. Sic Cardinalis Thulcius tom. 4. verbo iuramentum conclusio 500. num. 21. & 22. & conclusio 528. num. 16. & 36. Valquez 1. 2. disp. 171. cap. 2. num. 13. Basilus Legionensis lib. 2. de marrimon. cap. 8. num. 36. Sed hanc distinctionem communiter Doctores impugnant, vt videre est apud Gutierrez, in Authen. Sacramenta puerorum, num. 36. Eo quod potius verbalis, quam realis esse videatur. Nam annullans contractum cum minore, sine debita solemnitate; tacitè prohibet minorem, ne absque illa solemnitate contrahat; prohibens enim effectum, prohibet & causam. Non igitur ex eo quod verba legis dirigantur in actum, vel in personam, sumi potest sufficiens signum obligationis. Basilus verò Legionensis lib. 12. de sponsalib. cap. 3. num. 36. Suar. lib. 2. de iuramento, cap. 20. num. 10. hanc impugnationem vt insufficientem rejiciunt. Iniquum enim, legem annullantem actum, non prohibere illum, sed ab illius prohibitionem abstinere, neque attendere, an fiat actus, vel non fiat, sed dato quod fiat, illum irritum, & nullum esse decernit, atque adeo fertur in actum non quoad obligationem; sed quoad valorem.

Ceterum ego non satis percipio, quomodo lex annullare actum possit; quin prohibeat efficiendum. Quae enim efficacior prohibitio, & interdictio actus esse potest? quam illius irritatio, & annullatio? Adde regulariter, leges annullantes actum ad personas diriguntur, vt patet in alienatione rerum immobilium facta à minore sine decreto iudicis, quae non solum irritatur, sed ipse minor sic alienatione prohibetur, lege siquidem, leg. non solum lege ad resoluendum, Cod. de praedijs minorum. Ergo illa distinctio Bartoli non est sufficiens.

6. Sanch. verò lib. 3. in Decalog. cap. 9. num. 35. Reprobata supra dicta Bartoli distinctione hanc regulam statuit, quod lex ciuilis ordinatur immediatè in bonum priuatorum, & ipsorum fauorem, non obligat ad culpam, ac proinde Iuramentum de re illa prohibita homini factum & in eius cedens utilitatem, obligationem inducit. Probat: quia haec lex, cum fit in fauorem priuati, non cogit illum, ne possit fauori factio per legem renuntiare; ac proinde non tam est lex, quam per nullio & priuilegium.

Sed neque ex hac regula adhuc quiescit animus. Vnde enim constat, legem disponentem de bonis priuatorum in fauorem boni communis immediatè non esse? Nam esto Republicae parum interfit, quod bona sint apud vnum, vel alium ciuem; & quae de causa prohibendo mulieribus alienationes fundi dotalis, & minoribus contractus absque debitis solemnitatibus, y deantur bonum priuatorum respicere, & in fauorem ipsorum disponente. At negari non potest, Republicae maximè interesse, ne mulieres indotatae existant; & ne minores in contractibus defraudari depauperentur. Ergo lex de his disponente censenda est potius in fauorem Republicae, quam cuiuscumque particularis disponente. Et confirmari potest argumento desumpto ex renunciatione patrimonij ad cuius titulum clericus sacris iniuriatus est, quod prohibetur renuntiare nisi habeat aliunde ex quo se sustentare possit. Quia licet haec lex disponat de bono particulari ipsius clerici, & in ipsius fauorem, quia tamen praecipue lata est in fauorem status Ecclesiastici, ne clerici depauperati emendicare cogantur, & viles fiant; ea de causa Iuramentum contrauentum tali legi nullam erit; & in legibus ciuilibus philosophari potest. Adde si leges disponentes de his bonis priuatorum vim legis non haberent; sed priuilegij in ipsorum fauorem concessi; quae causa est; quare secluso Iuramento non possint illis renuntiare? certe nulla allegari potest.

7. Quapropter existimo nullum iuramentum validum, & obligatorium esse cuiuslibet legi aduersum. Nam eo ipso quod aduersatur publico præcepto, vt saltem publicæ ordinationi, & superioris iuri. Sed ius publicum non potest priuatorum pactis derogare, *leg. ius publicum, ff. de pactis*. Ergo Iuramentum aduersum legi obligatorium esse non potest. Quocirca spectandum est, an materia Iuramenti quatenus talis est, sic prohibita per legem; vt inde colligatur obligatio, vel non obligatio Iuramenti. Ex defectu enim huius considerationis plures Doctores confunduntur. Exemplis item manifesto: in lege prohibente mulieribus alienationem fundi dotalis, minoribus contractus sine auctoritate Prætoris; ludentibus pecunia credita qualibet de solutione promissiones, & obligationes facere; morientibus testamentum condere sine solemnitate; & similia. At enim leges non prohibent perseverantiam negatiam in actu semel facti; neque illius præcipiunt rescissionem, sed prohibent, ne fundum dotalium sine debita solemnitate alienent; neque minores contra dispositionem iuris contrahant; neque ludentes de soluenda pecunia promissiones, & obligationes faciant, neque testamentum in ratione testamenti, sine requisitis intendent, & hæc prohibent non sub graui culpa, sed sub quadam recta, & politica gubernatione; non autem præcipiunt mulieribus fundi dotalis alienari receptionem; nec minoribus contractibus rescissionem, nec ludentibus creditum, & pecuniam soluentibus, repetitionem, nec condentibus testamentum inualidum, aliud de nouo condere. Mulieres ergo iurant, quod alienabunt sine solemnitate fundum dotalium, & minores iurant celebraturi contractus contra iuris ordinem, & ludentes iurant facturi promissionem de pecunia soluenda, & morientes conditur testamentum contra iuris dispositionem, nequaquam ex vi Iuramenti videntur obligari ob rationem dictam. Quia esset obligatio ad contradicendum legi, & in legis derogationem. Et saltem esset obligatio ad faciendum actum lege reprobatum, & nullum, & consequenter de re vana, & inutili. Quomodo ergo obligatio esse potest? Adde leges præscribentes formam & solemnitatem seruandam in contractibus minorum, in alienatione fundi dotalis, in condendis testamentis, in renunciatione nouitij bonum publicum spectare. Ergo Iuramentum non seruandi hanc formam, iuri publico derogat. Ergo est illicitum. Secus verò si mulieres iurarent stare alienationi factæ; & minores non reuocare contractus; & ludentes pecunia credita soluunt non repetere, condentes testamentum inualidum, non reuocare. Quia hæc à lege non videntur prohiberi, sed permitti: ac proinde iuramentum tenet. Sed qua ratione hoc possit contingere, cum videamus tali Iuramento, actum nullum, & à lege reprobatum approbare, sequenti puncto dicemus.

8. Ex hæc doctrina inferitur primò: Iuramentum renuntiandi beneficium, vel patrimonium, ad cuius titulum fuisse ordinatus, vel non reuocandi procuratorem ad hanc resignationem designatum, obligare non posse, si sit Iuramentum de resignatione faciendâ sine licentia Episcopi, dum non habes aliud, ex quo te sustentare possis. Quia esset de re prohibita per Concilium *sessione 21. cap. 12. de reformatione*. Ac proinde de re illicita. Sic tenet & decisum referunt Flaminius de resignat. *lib. 2. quest. 6. num. 43.* Nicolaus Gotr. *2. p. de benef. cap. 5. num. 232.* Azor. *2. p. lib. 7. cap. 25. quest. 6.* Aloysius Riccius *præxi fori Ecclesiastici resolut. 272. num. 2.* Augustinus Barbola *allegat. 19. num. 16.* Neque obstat sacram Congregationem declarasse, sic iuramentum esse absolendum. Quia intelligendum non est de propria absolutione, sed de absolutionis declaratione, vel de absolutione à peccato commisso in tali Iuramento præstando.

9. Secundo inferitur decisio illius grauissimæ questionis: an Iuramentum soluendi penam in sponsalibus appositam recedenti à contractu, sit obligatorium, & seruandum? Et rationem difficultatis fecit Textus in *cap. gemma de sponsalib.* Vbi puella nondum septenna contraxit sponsalia cum Petro, quorum parentes stipulati fuerant de pena soluenda ab eo, qui recessisset; recessit puella contrahens cum alio matrimonio. Parentes Petri nitentur à Gemma matre puella penam extorquere, ipsa verò conquesta est Domino Papæ, qui in hæc verba respondit. Cum itaque matrimonia libera esse debeant, & ideo talis stipulatio propter penæ interpositionem sit merito improbanda; mandamus quatenus si est ita, eundem B. vt ab extorsione prædictæ penæ desistat Ecclesiastica censura compellas. Posito autem stipulationem penæ prohibitam esse adici sponsalibus ob matrimonij libertatem, videtur inferri, Iuramentum de soluenda tali pena irritum esse. Quia est Iuramentum de re iniqua libertati matrimonij contraria. Et ita tenet pluribus relatis Thomas Sanchez *lib. 1. de sponsal. disp. 32. num. 21.* Ioan. Gutier. *de matrim. c. 17. n. 19.* Scraph. *de priuilegiis Iuramenti priuileg. 61. n. 13.*

10. Pro decisione supponendum est; quibus sponsalibus prohibita est penæ appositio, & pro quorum recessu. Nam aliqui dicunt quibus absentire videtur Suar. *tom. 2. de Relig.*

lib. 2. de Iuram. cap. 23. num. 5. Hoc esse intelligendum de pena appositâ sponsalibus inualidis, qualia erant illa quorum mentio fit in *2. cap. gemma*. Sed non placet, quia ratio decidendi, quæ est libertas matrimonij omnibus sponsalibus communis est. Aliàs Pontifex non ob libertatem matrimonij, sed ob nullitatem sponsalium improbaret penam appositam. Nam vt bene dicit Gloss. ibi, sponsalibus non subsistentibus nec pena illis accessoria subsistere poterat. Non ergo de appositione penæ sponsalibus tantum inualidis prohibitio intelligitur. Sed de quo recessu pena improbanda intelligenda est? Credo probabilis de solo recessu iusto. Nam iuste à fide data recedens non debet cogi neque villa pena, neque villa censura; cum matrimonia libera esse debeant. At iniuste recedens merito cogi potest appositione penæ ad contractus executionem. Neque in hac coactione vlla ei irrogatur iniuria; neque libertas matrimonij læditur, sicut non læditur ex amissione artharum in duplici, vel quadruplici quantitate, quando ita conuenit est. Et ita tenet Suar. *loco allegato*. *Egyd. de matrim. disp. 22. dub. 5. conclusio 2.* Basilius Legionensis *lib. 12. de sponsal. cap. 19. num. 7. & 8.*

11. Posito autem adiectionem penæ solum improbatam pro recessu iusto; admitti, seu permitti apponi iniuste resiliendi, dicendum est, Iuramentum de soluenda pena, obligatorium esse iniuste resiliendi, quia non est de materia prohibita. Sic Suar. & Basilius *suprà*. At iuste resiliendi obligatorium non esse. Quia est de re, ob bonum publicum, nempe libertatem matrimonij conseruandam prohibita. Dices stipulationem penæ prohiberi; sed non prohiberi solutionem penæ stipulatam. Respondeo à fortiori prohiberi solutionem, quia ratione illius stipulatio irrita est. Sic Sanchez, Gutier. Seraphin. Basilius & alij plures apud ipsos.

12. Tertiò infero qualiter Iuramentum, de non renouando testamento obligatorium esse possit? Et idem est de Iuramento instituenti hunc hæredem.

Aliquis placet, nullius obligationis esse. Quia impedit libertatem testandi, quam iura concedunt. Sic Anton. Gomez *lib. 3. Tauri num. 75.* secus Barolum in *leg. si quis, in princip. testamenti, ff. de legatis 3.* & alij plures relati à Couar. *de testamentis 2. p. num. 15.* Probabilis tamen est tale Iuramentum obligare. Quia aduersus nullam legem procedit. Leges enim reuocationem testamenti permittunt, non præcipiunt. Ergo iurans non reuocare, legibus non contradicit. Neque obstat impediendi libertatem testandi, quia hæc impeditur ex proprio consensu, & ob reuerentiam diuini nominis, Et ita tenet plures referens Couar. *loco allegato*. Valquez *de testamentis, cap. 2. dub. 3. n. 15. & 16.* Basilius Legionensis *lib. 12. de matrim. cap. 8. num. 42.* Ioan. Gutier. *2. part. de Iuram. cap. 1. num. 5.*

13. Quarto infero quid sit dicendum de Iuramento solennitatis, quæ iudo pecuniæ credita fuerint. lucrata? Videtur obligatum esse, quia solutio pecuniæ fieri potest absque dispendio salutis æternæ. Ergo Iuramentum de illa faciendâ est obligatorium. Sic tanquam certum tradit Sanchez *lib. 1. de sponsalib. disp. 32. num. 23.* Gutierrez *de Iuramento cap. 53. num. 6.* At verus existimo tale Iuramentum per se inualidum esse. Sic docet Valq. *opusc. de testam. cap. 3. dub. 2. num. 4.* Ratio est, quia cadit supra materiam inutilem, & vanam & à lege reprobata. Ponimus namque promissionem, soluendi pecuniam credita, nullam esse, & à lege reprobata. Vt constat ex *leg. 8. tit. 7. lib. 8. noua recopilationibus*, & consequenter solutionem pecuniæ virtute illius nullam esse, nullumque ius transferre in recipientem. Sed hoc posito Iuramentum de solutione faciendâ non est de re honesta, sed de re vana, & inutili. Quia talis solutio non est actus iustitiæ; cum non sit debita, eo quod contractus fuerit nullus; neque est fidelitatis ob eandem rationem: quia non debetur, neque charitatis propriæ; cum non redimat vexationem, neque religionis, cum non pertinet ad specialem cultum Dei seculo Iuramento, quod necessarium erat, vt Iuramentum obligaret, quia Iuramentum non honestat materiam, sed illam honestat præsupponit. Et hinc est maxima differentia inter hoc Iuramentum, & Iuramentum soluendi vitas: Quia Iuramentum soluendi vitas, per se fertur supra materiam honestam, nempe charitatis propriæ, cum promittatur in redemptionem vexationis propriæ. Secus est in promissione lucri pecuniæ credita. Vbi nulla redemptio vexationis interuenit. Ad rationem contrarium nego, solutionem pecuniæ fieri posse absque dispendio salutis æternæ, si fiat virtute promissionis factæ. Secus verò si fiat ob alium honestum finem nempe tuendi proprium honorem. Quia nisi soluat, infamatur. Tunc enim Iuramentum, de solutione faciendâ ob illum finem, est Iuramentum de re licita, & honesta ad charitatem pertinentem; ac proinde seruandum, esto contractus nullus sit. Sic docuit Valq. *sup. n. 44.*

14. Quintò infero, quid sit dicendum de Iuramento factò à prodigo, cui interdicitur est bonorum administratio? Ex omnibus variis sententiis, quas expendit Couar. in *cap. quamvis*

quamvis pactum de pactis, 2. p. §. 3. num. ultimo. Dicendum est, si Iuramentum fiat, de alienatione facienda, nullum est, vtpote de materia per legem prohibita. Si vero Iuramentum fiat, de non contraveniendo tali alienationi facta distinguendi est. Si ita prohibeatur alienatio, vt simul annulletur, credo probabilis; Iuramentum non contraveniendi tali alienationi, nullius obligationis esse. Quia est Iuramentum de re à lege prohibita, & illicita, nempe de perseverantia in prodigalitate facta. Item quia lex irritans & annullans actum, tacite annullat illius reuocationem, & consequenter pactum de non reuocando. Argumento legis 28. de pactis. Alias frustranea esset lex quæ prohiberet, & annullaret actum nisi simul prohiberet, & annullaret illius reuocationem. Ergo Iuramentum de non contraveniendo tali alienationi est Iuramentum de re à lege reprobata. Non enim separari potest huius Iuramenti obligatio ab obligatione contractus, quæ nulla est. Ergo est nullum tale Iuramentum. At si alienatio fieri prohibeatur, facta tamen non annullatur, validum erit Iuramentum, de illa non reuocando. Quia cedit in bonum, & charitatem proximi, cui iam acquisita, & sic possessa relinquuntur.

15. Sexto infero; quid sit dicendum, de Iuramento alienandi bona omnia eo casu, quo hæc alienatio nulla sit? Et respondeo esse nullum Iuramentum tum si fiat in confirmatorio promissionis alienandi. Quia esset de re vana, & inuili. Tum si fiat in confirmationem alienationis factæ. Quia confirmat rem inuilem, sic pluribus relatis Gutierrez de Iuramento confirmatorio, cap. 11. à n. 11.

PUNCTVM IX.

An Iuramentum habeat vim confirmandi contractus alioquin inualidos?

VT plenius materia Iuramenti & illius obligatio intelligatur, examinandum est, qualiter Iuramentum appositum contractibus alioquin inualidis, illos firmare possit?

§. I.

Quid sit Iuramentum firmare contractus.

SUMMARIVM.

- 1 Duplex obligatio in Iuramento promissorio homini facto reperitur.
- 2 Qualiter Iuramentum vim habeat firmandi promissionem aliàs inualidam?
- 3 Multis interest, an ex Iuramento firmetur contractus, vel non?
- 4 Obligatio Iuramenti confirmatorij non potest regulariter relaxari, secus Iuramenti non confirmatorij.
- 5 Si Iurans non petit relaxationem in Iuramento non confirmatorio, satisfacit momentanea solutione.
- 6 Obligatio Iuramenti confirmatorij transit ad hæredes; secus non confirmatorij.

1. Duplex in Iuramento promissorio in fauorem hominis factæ obligatio reperiri potest; alia respectu Dei ex ratione Iuramenti, alia hominis ex virtute promissionis. Quando ergo ex promissione iurata nulla contrahitur obligatio respectu hominis, cui fit promissio, sed solum respectu Dei, tunc Iuramentum non firmat contractum, sed vocatur per se stans, seu independentium obligationis. Quia solum eam obligationem inducit, quam secum trahit, neque vterius progreditur ad firmandum promissionem, sed ita inualidam finit, ac si non esset appositum Iuramentum, vt in promittente sub Iuramento Iurans est manifestum. Non enim vsurarius ex tali promissione iurata ius acquirit vt sibi vsuræ soluantur, neque promittens tenetur vsurario, sed domino reddere Iuramenta. Quia domino tantum est ius acquisitum. Vt habetur cap. Debitores, de iureiurando. Quod si ex promissione alioquin infirma, eo quod Iuramento confirmetur, ius acquirit promissarius aduersus promittentem taliter, quod ipse promittens non solum ratione religionis, sed etiam iustitiæ aut fidelitatis tenetur stare contractui, tunc Iuramentum dicitur esse confirmatorium. Quia promissionem alioquin infirmam firmat, & roborat. Ita expli- cant omnes Doctores cum Abbate in cap. 1. c. cum continetur, de iureiurando, & videre est apud Couarr. de pact. 2. p. §. 1. per tot. Antonius Gomez, 2. tom. varior. cap. 14. num. 21. Gutier. in Authent. Sacramenta puerum, à num. 14. Suarez de Iuram. cap. 25. num. 2. Sanch. lib. 1. de sponsalib. disp. 32. à num. 1.

2. Quod si petas, qualiter Iuramentum hanc vim habere possit, firmandi promissionem aliàs inualidam Respondeo, ex

sua natura non habere, quia ex sua natura solum habet obligare iuramentum Deo, cuius nomen ad roborandum promissionem assumptum est alia autem obligatio parti, quæ ex promissione roborata nascitur, iure positio & nono introducta est. Quia ius ipsum in honorem Iuramenti roborat promissionem, quæ alioquin nullum robur habebat. Vt tradunt Bald. Auth. Sacramenta puerum, num. 4. Cod. si aduersus venditionem, & ibi Paul. in repetitione num. 17. c. leg. si quis pro eo, in princ. n. 4. ff. de fideiusoribus. Sanch. lib. 3. summe cap. 12. num. 3. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 2. de Iuram. c. 28. num. 3. Gutierrez in Authent. Sacramenta puerum, num. 14. Dicitur autem ex Iuramento hanc confirmationem & robur provenire. Quia positio Iuramento ius ipsum in illius reuerentiam hanc promissioni firmitatem concedit.

3. Hinc fit, multum interesse, an ex Iuramento confirmetur contractus vel non. Vt bene multis relatis tradiderunt Couartuu. de pact. 2. p. §. 1. num. 7. Sanch. lib. 1. de sponsalib. disp. 32. num. 3. Valq. de testamentis, cap. 3. dub. 2. in princ. Nam ex Iuramento confirmatorio contractus nascitur in promissario actio aduersus promittentem; vt cum possit in iudicio compellere, seruare promissum; eo quod si ei ius per talem promissionem acquisitum. Secus vero ex Iuramento non confirmatorio, cum enim ex illo nullum ius, creditor fuerit acquisitum, nullam actionem ex illo habere potest. Actio quippe in iure fundatur. Vt constat §. 1. institut. de actionibus. Sic Couar. de pactis, 2. part. §. 3. num. 2. vers. Primum ex hoc. Less. lib. 2. de iustitia, cap. 17. dub. 6. num. 51. Suar. tom. 2. de Relig. lib. 2. de Iuram. c. 25. n. 7. Sanch. lib. 3. c. 11. n. 8. c. 12. n. 66. & alij apud ipsos.

4. Deinde obligatio Iuramenti confirmatorij non potest regulariter ab alio, quam à creditore relaxari; eo quod talis relaxatio cederet in damnum creditoris, cui est ius, ex tali contractu iurato acquisitum. Quapropter deciditur in Authent. Sacramenta puerum, Cod. si aduersus venditionem, vt hæc Iuramenta inuolubiler custodiantur. Et in cap. 2. de iureiurando, in 6. c. cap. quamvis pactum, de pactis, in 6. c. omnino seruentur. Quod verbum omnino denotat, sine vilo remedio dispensationis, aut relaxationis. Vt multis relatis docet Tiracuellus in si vngam Cod. de reuocandis donat. verbo Reuertatur, num. 78. c. 79. c. num. 81. Matienzo lib. 5. recopil. in Rubrica Gloss. 1. num. 39. Couart. de pactis, 2. p. §. 3. n. 2. vers. Secundo inferitur. Sanch. lib. 1. de sponsalibus, disp. 32. num. 6. c. lib. 3. in Decalog. cap. 12. num. 63. Quod si aliquando in iis contractibus Iuramento confirmatis datur Iuramenti relaxatio, ad effectum agendi, hoc est, vt Iurans possit agere in iudicio ad contractus rescissionem, non obstante Iuramento; id provenit; quia dubium est, an obliget contractus, & firmitatem obtinuerit ob enormem læsionem. At ex hac relaxatione contractus non rescinditur, quia non est Iuramenti absoluta relaxatio; sed solum ad illum effectum. Et præterea, quia confirmatio contractus originem habuit ex Iuramento. Sed non ex illo pender in consequari regulam, factum legitime de Regul. iuris in 6. Factum legitime retractari non debet etiam postea veniat casus, à quo non possit inchoari, sic Sanchez alis relatis dicto cap. 12. num. 59. Gutierrez in Authent. Sacramenta puerum, num. 20. Gregorius Lopez leg. 6. tit. 19. par. 6. verbo Debe ser guardada la Iura. Vnde si allegata falso causa impetret relaxationem Iuramenti, vel absolute, vel solum ad effectum agendi; relaxatio nulla est; reuerisque omne damnum, & expensas litis creditor restituere. Vt docet optime Molina, tom. 1. de iustitia, disp. 150. num. ult. & Sanch. lib. 3. sum. cap. 12. num. 60.

Contra vero quando Iuramentum non firmat contractum, licitum est, petere relaxationem Iuramenti, & facillimo negotio debet à Prælato concedi. Cum enim nullum ius sit ex tali Iuramento parti acquisitum, sed solum Deo. Prælati quoque vices illius gerat, potest Iuramentum illud relaxare, vtpote quod non in honorem Dei, sed in promissarii utilitatem, cui nullum ius acquisitum fuit, præstitum fuerit. Quæ ratio mihi videtur sufficiens, vt prælati hanc relaxationem concedat, non solum in Iuramentis, in quibus turpido reperitur ex parte recipientis, quale est Iuramentum de vsuris solvendis; sed etiam in illis in quibus nulla est turpido in recipiente; vt in promissione iurata soluendi amissa ludo pecunia credita, defendit multorum sententia, nullam in recipiente esse turpitudinem; sed posse licite pecuniam accipere, & retinere, quousque per sententiam ad reddendam condemnatur. Nam cum ex tali Iuramento (vt modo supponimus) nullum ius creditori sit acquisitum, sed solum sit obligatio respectu Dei; potest Prælati, qui vices illius gerit, hanc obligationem remittere; ne homines de bonis suis prodige, & vltra vsus necessarios, & conuenientes disponant. Quæ enim fuit causa, irritandi, & annullandi talem contractum, & concedendi repetitionem; eadem esse potest sufficiens ad iustificandam relaxationem; vt multis allegatis tradit Gutierrez, de Iuram. 1. p. cap. 53. num. 8. Sanch. lib. 1. de sponsalib. disp. 31. num. 2. c. lib. 3. sum. c. 12. num. 17. post med. c. num. 65.

5. Yetum